

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8Co/3/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114207035
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3114207035.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a Mgr. Ivany Šlesarovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovanému: C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX/XX, N. nad H., o zaplatenie 4.532,99 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 12C/97/2014-132 zo dňa 23. mája 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II., ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá a vo výroku III. o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.
Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania proti žalobcovi **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.573,12 Eur a 8,50 % ročný úrok z omeškania zo sumy 2.676,20 Eur od 12.08.2013 do zaplatenia, všetko do 30 dní po právoplatnosti rozsudku, výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a výrokom III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 57,64 % k rukám jeho právneho zástupcu TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka tunajšieho súdu, ktorým bude po právoplatnosti rozsudku určená výška náhrady trov konania. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 4.532,99 Eur s 8,50 % ročným úrokom z omeškania od 12.08.2013 do zaplatenia. Uviedol, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.06.2013 mu bola postúpená E. E. a.s. jej pohľadávka voči žalovanému, ktorá dňa 05.05.2010 uzatvorila so žalovaným Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej mu poskytla peňažné prostriedky - spotrebný bezúčelový úver vo výške 3.500 Eur. Žalovaný sa zaviazal úver vrátiť v 119 mesačných splátkach po 68,51 Eur s tým, že splatnosť poslednej splátky bola dňa 20.04.2020. Žalovaný prestal riadne a včas splácať dohodnuté splátky, preto právny predchodca žalobcu listom zo dňa 20.05.2013 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a vyzval žalovaného na úhradu o úverovej pohľadávky vo výške 4.613,36 Eur do 10 dní od prevzatia tohto oznámenia. Žalovaný podľa poštovej zásielky tento list neprevzal v úložnej dobe a dlžnú sumu nezaplatil, čím sa od 11.08.2013 dostal do omeškania. Žalovaná suma 4.532,99 Eur pozostávala zo 67 mesačných splátok po 68,51 Eur pôvodne splatných od 20.08.2013 do 20.04.202 (konečnej splatnosti úveru). Žalobca žiadal aj náhradu trov konania. V písomnom vyjadrení žalobca uviedol, že žalovaná istina 3.573,12 Eur bola vypočítaná nasledovne: čerpaný úver 3.500 Eur plus (+) zaúčtované poplatky s kapitalizáciou 283,58 Eur plus (+) riadne úroky s

kapitalizáciou 896,92 Eur mínus (-) žalovaným uhradené sumy 1.107,38 Eur. Právne poukázal súd prvej inštancie na § 52 ods. 2, veta druhá, § 497, § 524 ods. 1, 2, § 658 ods. 1, § 502 ods. 1 a § 517 ods. 2 Obč. zákonníka spolu s § 4 ods. 1, 2, 3 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotreb. úveroch. Súd prvej inštancie skonštatoval, že v danej veci nie je medzi stranami sporu sporné, že ide o spotrebiteľský vzťah. Aj keď ide v danej veci o úverovú zmluvu podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, vzťahujú sa ňu ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa ako aj ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka a zák. č. 258/2001 Z.z. ako lex specialis, ktorý má podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (bez prechodných ustanovení) prednosť pred ustanovenia Obchodného zákonníka ako všeobecného zákona. Ďalej uviedol, že úverová zmluva obsahuje predpísané zákonné náležitosti, správne uvedené RPMN pre daný úver. K platnému zosplatneniu úveru došlo ešte pred jeho postúpením bankou na žalobcu. Platným zosplatnením úveru bankou vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť celý dlh naraz ako dôsledok porušenia jeho povinnosti úver splácať riadne a včas v dohodnutých mesačných splátkach. V konaní nebolo preukázané splatenie zosplatneného úveru, preto súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zosplatnenú istinu vo výške 3.573,12 Eur podľa písomného vyjadrenia žalovaného a zákonný úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 Obč. zákonníka, avšak len z istiny bez riadnych úrokov (vo výške 896,92 Eur), teda vo výške 2.676,20 Eur (= 3.573,12 Eur - 896,92 Eur) a vo zvyšnej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú. V závere rozhodnutia súd prvej inštancie zhrnul, že Obchodný zákonník možno v prípade spotrebiteľskej zmluvy aplikovať iba tam, kde nenarazí na obmedzenia vyplývajúce z Občianskeho zákonníka, vzhľadom na charakter účastníkov zmluvy v postavení dodávateľa a spotrebiteľa. Pokiaľ teda sa týka konečnej splatnosti riadnych úrokov úprava bola obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v ust. § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Kým Obchodný zákonník v čase uzatvorenia zmluvy konečnú splatnosť riadnych úrokov stanovuje do dňa splatenia úveru, Občiansky zákonník takúto splatnosť neumožňuje, ale iba do doby splatnosti pôžičky. Úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku je teda v tomto smere pre spotrebiteľa výhodnejšia. Vzhľadom na súdnu prax zakazujúcu anatocizmus (t.j. požadovanie úrokov z omeškania z riadnych úrokov) z dôvodu, že riadne úroky sú podľa § 121 ods. 3 Obč. zákonníka príslušenstvom pohľadávky a § 517 ods. 2 Obč. zákonníka priznáva nárok na úroky z omeškania iba z plnenia z hlavného peňažného záväzku. Súd prvej inštancie preto nepriznal žalobcovi úroky z omeškania z vyčísleného riadneho úroku vo výške 896,92 Eur a v tejto časti návrh zamietol ako nedôvodný. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP. Úspešnému žalobcovi priznal pomerne právo na náhradu trov konania v rozsahu jeho pomerného úspechu vo výške 57,64 % (= úspech žalobcu 78,82 % vo vzťahu k žalobe - neúspech žalobcu 21,18 % vo vzťahu k žalobe) s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdneho úradníka po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v časti, v ktorej súd žalobu zamietol (o zaplatenie 959,87 Eur), podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že ku dňu postúpenia pohľadávky bola dlžná suma vyčíslená na sumu 4.725,82, ktorá pozostávala z istiny v sume 3.573,12 Eur, riadneho úroku v sume 959,87 Eur, úroku z omeškania v sume 162,93 a ostatného príslušenstva v sume 29,90 Eur. Žalobca žalovanú sumu špecifikoval v písomnom podaní zo dňa 05.12.2014. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi len istinu v sume 3.573,12 Eur s odôvodnením, že má nárok len na riadny úrok do dňa zosplatnenia úveru. K zosplatneniu došlo 17.05.2013. Z predloženej špecifikácie je zrejmé, že riadny úrok, ktorý bol obsiahnutý v istine 3.573,12 Eur je však vyčíslený len do 30.10.2011. Následne do dňa zosplatnenia bol riadny úrok vyčíslený samostatne, avšak súdom nebol priznaný. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie mu nepriznal riadny úrok z dlžnej istiny po zosplatnení úveru, ale nepriznal mu ani riadny úrok ku dňu zosplatnenia. Ďalej žalobca v odvolaní citoval ustanovenia § 503 ods., § 505 a § 506 Obch. zák. Poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cbo/143/98 uviedol, že zastáva názor, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov až do ich vrátenia. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti preskúmal a v zmysle § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe aj v sume o zaplatenie 959,87 Eur, resp. podľa § 389 ods. 1 CSP ho zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si žalobca uplatnil trovy odvolacieho konania, ktoré vyčísliť.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie, v napadnutej časti, je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol napadnutý odvolaním žalobcu vo výroku I., ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.573,12 Eur a 8,50 % ročný úrok z omeškania zo sumy 2.676,20 Eur od 12.08.2013 do zaplataenia, všetko do 30 dní po právoplatnosti rozsudku. V tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ním nezaoberal.

6. Odvolanie žalobcu smerovalo proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá žaloba v časti nepriznania riadneho úroku z dlžnej istiny po zosplatnení úveru, ale aj nepriznania riadneho úroku ku dňu zosplatnenia.

7. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok. Určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odvolací súd sa v danom prípade v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Po dôkladnom preskúmaní odvolacích námietok dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav, ktorý posúdil

v súlade s hmotným právom a ustálenou rozhodovacou činnosťou. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu (žalobcu), námietky žalobcu uvedené v podanom odvolaní sú totožné s námietkami uplatnenými pred súdom prvej inštancie a s týmito sa súd prvej inštancie dostatočne vypořiadal. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku

a v podrobnostiach naň podľa § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Pokiaľ odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, postačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

8. Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov z úveru po splatnosti pohľadávky, a teda popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách opakovane zaoberala a dospela k záveru, že dohodnuté úroky z poskytnutých finančných prostriedkov patria veriteľovi len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

9. Odvolací súd zdôrazňuje, že je potrebné jasne rozlíšiť zmluvný úrok, čo je vlastne odmena veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi za určitých podmienok a vo výške, ktoré si dohodli v zmluve a úrok z omeškania, ktorý môže požadovať veriteľ od dlžníka popri plnení dlhu. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že pri možnosti platenia dlhu v splátkach veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, nie je dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby finančných prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil popri úrokoch z omeškania. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav, založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

10. Ak by napriek tomu existovala zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky, patriace len v právne súladnom stave, je táto zmluvná úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylna od zákona, čo zmluvnú podmienku robí absolútne neplatnou, nakoľko v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie, medzi ktoré patria i úroky z omeškania. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že dohodnuté úroky popri úrokoch z omeškania v skutočnosti neprímerane navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie po dohodnutej alebo predčasne vyvolanej dobe splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania.

11. Na podporu správnosti tohto názoru odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, v zmysle ktorého ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad, podľa ktorého po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru.

12. Súd prvej inštancie priznal správne žalovanému žalovanú sumu 3.573,12 Eur, ktorá v sebe zahŕňa aj riadny zmluvný úrok vo výške 896,92 Eur, pričom úrok z omeškania bol žalobcovi priznaný už len zo žalovanej sumy 2.676,20 Eur bez riadneho úroku v zmysle vyššie uvedeného, a preto je rozsudok súdu prvej inštancie v zostávajúcej časti, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, vecne správny. Pokiaľ súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal sumu vo výške 959,87 Eur, vyčíslenú ako ďalší riadny úrok, postupoval správne, keďže sa jednalo o úroky vyčíslené zo sumy 3.573,12 Eur, ktoré už v sebe zahŕňali vyčíslený riadny úrok (č.l. 126), čo by bolo rovnako ako už bolo vyššie uvedené, keďže anatocizmus nie je v súdnej praxi prípustný.

13. V tomto smere poukazuje odvolací súd na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Českej republiky v rozsudku sp. zn. 35Odo/101/2002 <<http://merit.slv.cz/35Odo/101/2002>> zo dňa 24.03.2004, ktorý pre blízkosť vtedajšej právnej úpravy nie je dôvod nezohľadniť. Podľa tohto rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky peňažný záväzkový právny vzťah môže byť buď vzťahom hlavným alebo vedľajším. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu určitej čiastky peňazí. Vedľajším peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový; pretrváva iba povinnosť uhradiť už dospelé úroky. Tým, že včas nezaplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani Obchodný ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkovú sankciu pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky. Nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky nemôže plynúť ani z dikcie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>, takýto úsudok by totiž bez väzby na § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> viedol k záveru, že príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky, ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou. Branie úrokov z úrokov bolo zapovedané už podľa tradícií rímskeho práva.

14. Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. a v súvisiacom výroku III. o nároku žalobcu na náhradu trov konania v pomernej časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

15. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne v pomere hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
 - a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)
- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
 - a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu
 - b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
 - c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)
- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)
- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)
- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)
- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).